

BIUDŽETINĖ ĮSTAIGA ŠIAULIŲ „AUŠROS“ MUZIEJUS

1	9	0	7	5	7	0	3	6
---	---	---	---	---	---	---	---	---

(įstaigos kodas)

PATVIRTINTA

Šiaulių „Aušros“ muziejaus

Direktoriaus 2024 m. kovo d.

veiklos įsakymu Nr. V1-

DARBUOTOJO, ATLIEKANČIO PATALPŲ VALYMO DARBUS SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. 7

I. BENDROJI DALIS

1. Valyti patalpas gali asmuo, pasitikrinęs sveikatą, išklausęs darbų, gaisrinės saugos instruktažus. Valytojas, dirbantis su elektrifikuotais įrenginiais: dulkių siurbliu, grindų blizgintuvu ir kitais, turi būti supažindintas su elektroaugos reikalavimais.
2. Darbuotojo darbo ir poilsio laikas nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Darbo kodekso nuostatomis.
3. Pranešimo apie nelaimingą atsitikimą tvarka:
 - 3.1. pačiam nukentėjus nelaimingo atsitikimo metu, jei leidžia jėgos, nedelsiant pranešti įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui;
 - 3.2. pamačius ar sužinojus, kad įvyko nelaimingas atsitikimas, suteikti nukentėjusiam pirmąją pagalbą, jei reikia, iškviešti greitąją medicinos pagalbą telefonu 112. Pranešti apie nelaimingą atsitikimą įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui;
 - 3.3. kol nelaimingas atsitikimas bus pradėtas tirti, darbo vieta ir įrenginių būklė turi likti tokia, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei dėl to kyla pavojus aplinkui esančių žmonių gyvybei ar sveikatai, galima daryti tik būtinus pakeitimus, apie tai surašius aktą;
 - 3.4. įvykus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, kreiptis į gydymo įstaigą ir nedelsiant pranešti darbdaviui ar jo įgaliotam asmeniui.
4. Pranešimo apie darbo metu pastebėtus trūkumus tvarka - savavališkai nešalinti darbo priemonių, įrenginių ir pastatų gedimų, juose įrengtų darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos įtaisų gedimų; nedelsiant pranešti įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui, apie darbo ir darbų saugos priemonių gedimus, apie padėtį darbo vietose, darbo patalpose, pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai.
5. Darbuotojas gali atsisakyti dirbti, kai saugiai dirbti neapmokytas; kai darbo priemonės, įrankiai, įrenginiai techniškai netvarkingi; darbo aplinka kelia pavojų sveikatai ir gyvybei; jei kolektyvinės apsaugos priemonės neužtikrina apsaugos nuo rizikos veiksnių, o asmeninės apsaugos priemonės neišduotos; jei asmeninės apsaugos priemonės techniškai netvarkingos, nepatikrintos, neišbandytos.
6. Asmens higienos reikalavimai - dirbti tik su tvarkingais ir švariais drabužiais, avalyne; rankas plauti tik tam skirtomis priemonėmis; nelaikyti maisto produktų darbo vietoje ir nevalgyti.
7. Už šios instrukcijos nevykdymą, darbuotojui taikoma LR įstatymų nustatyta drausminė, materialinė, administracinė atsakomybė, priklausomai nuo pažeidimo pobūdžio ir pasekmių.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

8. Pavojingi veiksniai, galintys veikti darbuotoją:
 - 8.1. elektros srovės poveikis;
 - 8.2. netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys, užkrauti vaikščiojimo takai;
 - 8.3. krintantys, griūvantys daiktai;

- 8.4. dūžtantys daiktai (stiklas, plastmasė ir kt.), šukių valymas - galimos pjautinės traumos, sužeidimai. Valyti tik su šluotele, samteliu, dėvėti pirštines;
- 8.5. kritimo rizika (langų, lentynų ir pan. valymas);
- 8.6. aštrūs įrenginių, inventoriaus, mechanizmų kampai;
- 8.7. fizinė perkrova - galimos traumos. Dirbant, laikytis darbo ir poilsio režimo. Tvarkant krovinius rankomis laikytis reikalavimo krovinio svoriui. Maksimalus leidžiamas kelti krovinio svoris moterims - 16 kg, vyrams – 25 kg. Sunkesnius krovinius kelti dviese arba naudoti pagalbines priemones;
- 8.8. pastebėjus bet kokį gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį - informuoti tiesioginį vadovą. Darbo nepradėti, kol bus pašalinti visi trūkumai;
9. Kenksmingi veiksniai:
- 9.1. nepakankamas darbo vietos apšvietimas;
- 9.2. cheminės medžiagos, dulkės.
10. Kad išvengti pavojingų ir kenksmingų veiksnių, turinčių įtakos darbuotojo sveikatai, būtina:
- 10.1. įžeminti arba įnulinti elektros įrenginių srovei laidžius korpusus;
- 10.2. naudoti įrankius ir įrenginius su papildoma, dviguba arba sustiprinta izoliacija;
- 10.3. darbo vieta turi būti sutvarkyta, grindys lygios ir neslidžios, be kliuvinių;
- 10.4. prieš pradėdant darbą su cheminėmis medžiagomis būtina susipažinti su saugos duomenų lapais ir cheminės medžiagos etiketėje pateikta informacija, pavojingumo simbolių ženkliniu. Darbo metu būtina naudoti asmenines apsaugos priemones ir darbo rūbus siekiant apsaugoti nuo cheminių medžiagų daromo poveikio sveikatai.
11. Vadovaujantis „Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatų“ reikalavimais, parenkamos ir darbuotojui nemokamai duodamos asmeninės apsauginės priemonės.

III. DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

12. Apsivilkti tvarkingus darbo drabužius, paruošti asmenines apsaugos priemones.
13. Patikrinti dulkių siurblių (jei bus naudojamas), šluotą, šepetį, kibirą, kitus valymo įrankius.
14. Įrankių kotas turi būti lygūs, be atskilimų, kotas negali būti ilgesnis kaip 1,5 m.
15. Cheminės valymo priemonės turi būti laikomos uždaruose induose vėdinamoje patalpoje.
16. Valomoje patalpoje atlaisvinti praėjimus, o valant langus, vitrinas, įsitikinti, ar jie patikimai įtvirtinti, ar nesutrūkę stiklai.
17. Esant netvarkingiems darbo įrankiams, ar pastebėjus kitus nesklandumus, dirbti nepradėti, pranešti vadovui ar jo įgaliotam asmeniui.

IV. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

18. Visose teritorijose ir patalpose vaikščioti atsargiai, kad neužkliūti, nepaslųsti, neiškristi į duobes, ar galimai neuždengtus šulinius. Avėti avalynę neslųstančiais padais. Lipant laiptais nešokinėti, ranka laikytis turėklų. Be vadovo žinios nepatikėti savo darbo ir darbo priemonių kitam asmeniui, imtis darbų, nesusijusių su užduotimi.
19. Šiukšles, atliekas krauti į tam skirtą vietą (tarą), nepalikti jų praėjimuose, neapšviestose vietose. Draudžiama šluoti šiukšles, purvą į lietaus vandens surinkimo ir kitas požeminių inžinerinių tinklų šulinius, teršti nešvarumais vandens telkinius.
20. Tvarkyti patalpas, rinkti šiukšles reikia tada, kai patalpoje nėra žmonių. Dirbant patalpoje, kur atliekami bet kokie darbai, žiūrėti, kad nebūtų atvirų, neuždengtų angų, neužkliūti už kabelių ar laidų. Nelaikyti kibirų, šluotų, kitų priemonių judėjimo takuose.
21. Prieš plaunant grindis, jas iššluoti, kad nebūtų aštrių daiktų. Valant grindjuostas ar kitas medines detales, užsimauti darbo pirštines. Plauti su plovimo priemonėmis ar muilo skiediniu.
22. Plaunant patalpas, kuriose yra laiptai, kibirą su vandeniu statyti ant viršutinės laiptų pakopos.

23. Dirbant su dezinfekuojančiais skysčiais, dėvėti gumines pirštines. Baigus darbą, nuplauti pirštines vandeniui ir tada jas nusimauti. Visas chemines medžiagas laikyti ir naudoti taip, kaip nurodyta jų saugos duomenų lapuose.
24. Šluostant dulkes nuo lubų, lentynų, užsidėti apsauginius akinius.
25. Dirbant ant kopėčių lipti į tokį aukštį, kad viršutinė pakopa būtų ne žemiau krūtinės.
26. Dulkes nuo apšvietimo armatūros ir elektros įrenginių valyti tik juos išjungus iš elektros tinklo.
27. Valant patalpas draudžiama:
 - 27.1. valyti veikiančius elektros įrenginius ir apie juos;
 - 27.2. stovėti ant santechninių įrenginių, atsitiktinių daiktų, remtis į langų stiklus ar rėmus;
 - 27.3. valymui naudoti degius skysčius ir rūgštis arba nežinomus skysčius;
 - 27.4. valyti įskilusius ar nepakankamai įtvirtintus langų stiklus ar rėmus;
 - 27.5. drėgna šluoste, šepečiu ar rankomis liesti elektros laidus, lizdus, jungiklius ar atidarinėti elektros paskirstymo dėžutes.
28. Elektros įrenginiai turi būti tvarkingi, su nepažeista lankstaus laido izoliacija ir šakute. Visais elektros įrenginiais dirbti taip, kaip nurodyta jų gamintojų. Pernešti elektros įrenginius galima už rankenų, o ne tempti už elektros laidų.
29. Valymui naudoti tik tam skirtas priemones. Visas valymo priemones naudoti taip, kaip nurodyta jų gamyklos gamintojos.
30. Pastebėjus valomoje patalpoje nutrūkusius elektros laidus, be dangtelių paskirstymo dėžutes, sulaužytus jungiklius, elektros lizdus, nutraukti darbą ir pranešti vadovui. Darbuotojas valantis patalpas neturi teisės remontuoti elektros įrenginių.

V. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

31. Susižalojus reikia:
 - 31.1. įsipjovus, sustabdyti kraujavimą, odą apie žaizdą dezinfekuoti jodu, o žaizdą aprišti švaria marle;
 - 31.2. nukentėjus nuo elektros srovės, nedelsiant išjungti elektros srovę. Jei nukentėjęs yra be sąmonės, būtina daryti dirbtinį kvėpavimą ir netiesioginį širdies masažą, nedelsiant iškviešti greitąją medicinos pagalbą;
 - 31.3. apsinuodijus cheminėmis medžiagomis, nedelsiant išnešti nukentėjusį į gryną orą ir iškviešti greitąją medicinos pagalbą.
32. Kai kyla pavojus sveikatai ar gyvybei, nedelsiant išeiti iš pavojingos zonos, pranešti įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui ir, jeigu reikia, specialioms tarnyboms.
33. Kilus gaisrui, nedelsiant iškviešti ugniagesius bendruoju pagalbos telefonu 112, gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti įstaigos vadovą.

VI. DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

34. Patikrinti ar neliko neuždarytų langų, įjungtų elektros įrenginių, apšvietimo, valymo priemonių išvalytoje patalpoje.
35. Sudėti įrankius, kitas darbo, valymo priemones į tam skirtą vietą.
36. Nusirengti darbo drabužius ir padėti į jiems skirtą vietą.
37. Nusiplauti rankas vandeniui su muilu, jei yra galimybė, nusiprausti po dušu.
38. Apie visus pastebėtus nesklandumus pranešti vadovui ar jo įgaliotam asmeniui.

Instrukciją parengė UAB „Saugotyra“